

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopis se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju dajo se popust. — Velja za Ljubljano v upravnistvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 147.

V Ljubljani v četrtek, 2. julija 1885.

Tečaj II.

Ljubljana, 2. julija.

Novo angleško ministerstvo dalo je prvo znamenje svojega življenja od sebe. Obrnilo je svojo pozornost pred vsem na Egipt ter storilo prvi korak, da se umikanju angleških čet pred zmago- nosno prodirajočo Mahdijevo armado stori konec. Po nasvetu generala Wolseleya zasedejo angleški vojaki zopet Dongolo in od tu, tako se pričakuje, dalo se bo uspešno vse napade Mahdijeve odbijati in sploh njegovo prodiranje preprečiti. Da bi se tudi Sudan zopet zasel, da bi se skušal Chartum zopet pridobiti, na to tudi lord Salisbury in njegovi pristaši več ne mislijo. Na to, kar so prej od Gladstona zahtevali, kar so na njegovi sudanski politiki dan na dan grajali, pozabili so sedaj, ali se vsaj delajo, kakor bi bili pozabili. Kolikokrat se je od prejšnje opozicije in sedanje vladne stranke očitalo Gladstonu in njegovi vladi, da ji manjka odločnosti, da nima potrebne energije in da je le to krivo vsem skelečim udarcem, ki so ponosno Anglijo zadele ob mogočem Nilu. Človek bi po vsem tem pač bil pričakoval, da bode nekdanja opozicija, ki je znala poprej toliko dobrih svetov dajati, sedaj vse drugače postopala, da bode uporabil vsi svoje duševne in materijalne sile z jednim udarcem zadobila Angleški nekdanjo njeno veljavo. A to se ne zgodi. Da se imajo angleške čete le nekoliko dalje pomakniti, da imajo morda ugodnejše vojaške pozicije zasesti, nego so jih imele doslej, to pač ni tako posebne pomenljivosti, da bi se moglo sklepati na posebne vspehe. Zabrani daljnemu prodiranju Mahdijevih čet, to bila je tudi Gladstonova misel in če se to sedanjemu ministerstvu bolje posreči, nego se je prejšnjemu, smatrati se zamore to le za napredek v vojaškem oziru, a nikakor ne v političnem.

Listek.

Prva ljubezen.

(Izvirna novelica; spisal P. G. Višensky.)

(Dalje.)

III.

Odkar je bil imendan gospoda Tratarja, preteklo je nekoliko mesecev. Milan je zahajal večkrat v njegovo družino in slednje dni bil je, kadar je bil službe prost, reden gost v njegovi hiši. Ni čuda, da se je v obče uže govorilo o zaroki Milana z brdko Katinko.

In res je nekoliko pozneje bilo brati v narodnem časniku, da se: „Milan Savoj, c. kr. gozdarski pristav, in Katinka Tratar vsem znancem in prijateljem priporočata kot zaročena!“

Ta vest ni preveč iznenadila, vsak je uže prej vedel ali si vsaj mislil, da bode prišlo tako. Obilo je bilo gratulantov srečnim zaročenima, in gospod Žagar je med drugim smeje rekel Milanu:

„Sedaj še le me je sveti duh razsvetlil, zakaj

Da imá lord Salisbury zelo težko stališče, se tajiti ne dá. Hoditi po potih, katere je bil nastopil njegov prednik, ne more, če hoče ostati dosleden. A dobiti drugo stezo, ki bi ga, bodi si še po takih ovinkih, dovedla do zaželenega smotra, je pač težko najti. V kako veliki zadregi da je lord Salisbury in vsa njegova stranka, to kaže se zelo jasno uže v tem, da glavna glasila vladine stranke skoro po polnem molčé o tem, kaj da misli novo ministerstvo ukreniti gledé najvažnejših vprašanj, namreč gledé egiptovske in afganistanske zadeve. Bojé se, da bi se lastno orožje, s katerim so toliko časa pobijali prejšnjo večino, ne obrnilo zoper nje. Kako rad bi si lord Salisbury egiptovsko zadevo z vratú odvalil, kaže pač tudi to, da se je v tem oziru uže trudil zvedeti, kako kaj francoska vlada o tem misli. A odgovor, ki ga je dobil v Parizu, ni baje nič manj, nego tolažljiv.

Znano je, da je tories-stranka, to je sedaj vladajoča stranka, dokler je še Gladstone zavzemal premierjev stol, zahtevala, da se angleški pripozna protektorat nad Egiptom. Sedaj, ko ima nekdanja opozicija vladino krmilo v roki in tedaj tudi več moči, nego prej, ne zahteva tega več, kajti na njej je zdaj vrsta, da tej zahtevi pripomore do uresničenja. Da pa to ne gré kar tako, dobro vé, za to je to svojo zahtevo zelo omejila, in zadovoljila bi se, ako bi se Angleški sploh posrečilo, zavzeti nekako nadvladajoče stališče v Egiptu. A tudi ta želja težko da se uresniči. Vsaj francoska vlada tudi o tem neče ničesar vedeti. A kar je za sedanjega angleškega premierja in njegove pristaše še žalostnejše, je to, da niti v Berlinu ne kažejo posebnega sočutja za svoje nekdanje prijatelje. Tudi v Berlinu izjavili so, da jim je sicer Salisburyjevo in njegove vlade prijateljstvo drago, a da se nikakor ne morejo

ste na oni godovni večer naenkrat tako tihi postali, kaj ne, nikdo ne vé, kedaj se mu vseli čutilo ljubezni ali saj kaj enacega v srce?“

„Da, gospod Žagar! Kolikokrat je prvi utis merodajen! Čestokrat zamoremo črtiti osebe, katere nam niso nič žalega storile ali jih celó še ne poznamo, zakaj bi pri ljubezni ne bilo enako? Obe čutili imata svoj dom v srcu, akoravno si najhujše nasprotujeta ter s tem naše življenje vznemirujeta! Kako mrtvo, enolično bi bilo življenje, ako bi vse le ljubili in kako neznosno, ako bi vse le črtili? Tako pa nas ravno to nasprotovanje notranjih čutil iz takega stanja izbuja in stori življenje, rekel bi, živo, veselo.“

„Tudi jaz enako mislim! Ali vam želim, da bi v prihodnjem stanu ne sodili tako! Naj bi le vedno ljubezen vladala med vama in gotovo bodeda vsejedno veselo in srečno živela!“

„Gotovo! Prava ljubezen je neminljiva, vedno ista in vender nova!“

„Na srečno prihodnost! Sporočite moj poklon vaši nevesti in me blagovolite priporočiti! Z Bogom, gospod Milan!“

navduševati za kak anglešk protektorat v Egiptu.

Še več skrbi, nego stvari v Afriki, provzročevala bode angleški vladi afganska zadeva. Tu so meje, v kateri se ji je premikati, še mnogo ožje. Ko bi kaka nevidna moč hotela človeštvo udariti s pozabljivostjo, ko bi ves svet ne vedel, kako postopanje proti Rusiji je sedanja vlada pred kratkimi tedni še zahtevala, potem bilo bi lahko. S kakim srcem poprijemlje se pač lord Salisbury dela, ki ga je Gladstone pričel, da ga končá? Kako se je protivil prej vsakemu mirnemu sporazumljenju, kako je pozival tedanje vladne kroge na energično postopanje, kako je klical na boj, in sedaj, ko ima vso moč sam v roki — kaj mu preostaje, nego mirno pripoznavati pogodbo, kolikor se je uže pod njegovim prednikom z Rusijo sklenila, ter skušati, mirnim pōtem poravnati in urediti tudi one točke afganskega prepira, v kojih se dosedaj sporazumljenje še ni doseglo!

Ob jednom pa biti zavisen pri vsem svojem početju in dejanju do svojega nasprotnika, onega nasprotnika, ki ga je ravnokar pahnil raz vladnega krmila! Pač težko stališče, kakor ga je imelo malokatero ministerstvo. Na Gladstonu je ležeče, koliko časa ostane tories-stranka na vladnem krmilu, od njegove milosti zavisno je Salisburyjevo ministrovanje, če ne delj, vsaj do prihodnjih volitev. A tudi ravno bližajoče se nove volitve morajo delati sedanjemu ministerstvu nove preglavice. Volilni red se je od zadnje volilne dóbe tako spremenil, da ni bil za sedanjo vladno stranko še nikdar neugodnejši, nego bo pri prihodnjih volitvah. Up na zmago imela bi ta stranka pri teh okoliščinah le tedaj, ako bi s srečno politiko zamogla uresničiti vse to, kar je prej, kot opozicija, od vlade zahtevala, ako bi po zadnjih ponesrečenih podjetjih v Aziji in Afriki jako okr-

„Hvala lepa, bodem sporočil! Z Bogom in srečno, gospod Žagar!“

Krepko si stisneta roke in se ločita. Milan pa malo časa pozneje odide vesel in srečen k svoji nevesti.

On ni videl temnih oblakov zbirati se nad svojo glavo, kateri so grozili uničiti vse nade zaročencema. Živela sta le v sreči prve čiste ljubezni eden za drugega, brez zanimanja za ostali svet.

Prihodnost bila je obema odprta v najlepši luči, ker ravno danes je nek prijatelj Milanu sporočil, da bode povzdignjen v c. kr. gozdarja, ker gre sedanji zaradi starosti in bolezni v pokoj! Tedaj ni bilo nobene ovire njegovemu združenju in zidala sta presrečna lepe zračne gradove, ne vedé, kako bridko jih bode usoda s kruto roko jima kmalu razdrla.

Da, koliko srečnih ur bi nam zginilo, ko bi nam dano bilo zreti v našo bodočnost! Ali tako živimo le za sedanost, se veselimo, ko nam bode morda prihodnji trenotek prinesel največje gorje!

hani avtoriteti Angleške zopet pripomogla do prejšnje stopinje in bi na ta način res zadobila si zaupanje med prebivalstvom. A da se ji to posrečilo ne bo, je jasno. Za to se mora pač tudi danes še, navzlic naporom, ki jih dela nova vlada v Afriki, da bi vsaj deloma sprala madež, dvojiti o tem, da bi njeno vladanje bilo dolgo, razen, ako se Gladstone iz patriotizma tako daleč zataji, da pozabi, kar se mu je očitalo in da tudi za naprej še podpira sedanjo vlado na isti poti, po kateri je sam hodil in po kateri hoditi je vsled okoliščin tudi ona primorana. To bilo bi pač velikodušno maščevanje!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V slednjem času govorilo se je mnogo po listih, da bode dr. Smolka odstopil kot **predsednik državnemu zboru**, in o tej priliki se je govorilo o njegovem nasledniku in delale so se različne kombinacije. Tem poročilom nasproti omenja „Politik“, da se v merodajnih krogih desnice še ni nič odločevalo o tem vprašanju; o tem razgovarjalo se bode še le tedaj, ko se bodo zvedeli predlogi leve in njenem programu.

„Politik“ poroča, da se bodo pred odprtjem državnega zbora sešli **vodje desnice** v posvetovanje, da se dogovorijo o vprašanih, katera bode imel razpravljati in rešiti državni zbor v bodočih šestih letih ter določi natanko program, katerega se bode držala desnica.

Tuje dežele.

Belgijsko ministerstvo je sporazumno z večino sklenilo, da se še v zdanjem zasedanji zbornici predloži nov volilni red.

Italijanska ministerska kriza je prestana. V včerajšnji seji zbornice naznanil je Depretis novo sestavo kabineta ter poudarjal, da se bode kabinet držal dozdanjih liberalnih načel; naglašal je solidarnost s svojim prednikom Mancinijem ter omenjal, da je njegova starost pač porok dovelj, da se ne bode spuščal v vrtoglava podjetja.

Angleški kabinet posvetoval se bode v kratkem o položaji, kateri je nastal v Sudanu, zdaj ko se je zapustila Dongola. Misli se, da se bode zopet sklenilo, osvojiti si Dongolo. — Marquis Salisbury sprejel je francoskega poslanika Waddingtona ter zagotavljal angleško prijaznost nasproti Franciji; konečno je izrekel željo, naj bi se vsa nerešena vprašanja v soglasji s Francijo rešila.

Nekateri listi poročajo, da se je **Mahdi** po osvojitvi Kartuma razglasil sudanskim sultanom ter je tako iz cerkvenega načelnika postal političen, s katerim bodo morale vlasti prej ali slej stopiti v dogovor.

Dopisi.

Iz Gorjan pri Bledu, 1. julija. (Izv. dopis.) Uže večkrat sem čul pritožbe, da se pri nas za tujce stori jako malo. Marsikdo mi je tožil, da bi rad preživel par tednov v našem kraju v vročem poletnem času, a da niti mesa in juhe v gostilnici ne dobi. Okolica pri nas je res krasna, razgled po vsi gorenjski ravnini in Bled le $\frac{3}{4}$ ure oddaljen. A ker tujci niso redno ostajali tu, tudi gostilničarji niso bili na nje pripravljeni, kajti pri nas sicer ne manjka imovitih mož, a podjetnega duha nemajo, kakor ga je imel na pr. pokojni Šturm v Polčah. Toda če bi se pa oglasilo nekaj gospodov, ki bi hoteli cenó preživeti par tednov pri nas, bi uže dobili dobro hrano in čedno stanovanje. V gostilni pri „Kaconu“ bi dobili obed (juho in meso s prikuho) za 30 kr., sobo in postrežbo za 40 kr., kavo s kruhom za 15 kr. itd. Kogar torej veseli, naj piše h „Kaconu“. Najbolje bi se pa izplačalo, če bi jih bilo kakih 5 skupaj. Potem so lahko za dobro jed in postrežbo brez skrbi.

Iz Bosne, 19. junija. (Izv. dop.) Častiti gospod urednik! Zelo me je razveselilo Vaše pismo, v katerem izrekate veliko zaupanje v skromne moje moči ter me pozivljete, naj Vam nekoliko opišem razmere v zasedenih deželah. To je težavna naloga, katero bi prevzel, vendar iz ljubezni do resnice hočem Vam vendar podati večkrat kako črtico; saj vem, da Vam le redko dohaja poročila od tu, katera bi bila oprta po polnem na istinitost. Opozicijski organi skušajo slikati tukajšnje razmere z najbolj črnimi barvami in nikdar se ne trudijo svariti Avstrijo pred to osvojitvijo. Vendar na drugi strani tudi prijazni listi časih vzemó prelepe boje ter slikajo predražestne podobe; se vé da iz ljubezni do pravične stvari. Poročila so torej časih na obeh straneh pretirana.

V naslednjem podati Vam hočem za zdaj le nekoliko površnih črtic o tukajšnjih razmerah. Neovržna istina je, da je delovanje avstrijske vlade posebno gledé javnega varstva vzorno. Kjer so se prej klatile umazane tolpe zlatihlepnih in in krvi žejnih roparjev, je zdaj vse mirno in varno. Najbolj skrite soteske, katerih imena so uže prej pretresala ude, so zdaj po polnem varne za promet; trgovec sme veselo pevaje prehoditi ta pota. Mnogo je stalo truda, predno so avstrijski orožniki očistili te temne kraje zavrtnih napadalcev, a tudi zdaj še, ko se ne čuje o nikakih roparskih tolpah, ko so se imena slovitih tolovajev uže skoro pozabila, ne zanemarjajo avstrijski orožniki svoje dolžnosti; kakor prej oprezno čuvajo deželo patrulje. To veliko dobroto pa umeje tukajšnji narod tudi dobro ceniti: kjer imaš le priliko občevati z narodom, povsodi se ti hvali avstrijska vlada, da ga je rešila tega velikega zla, roparjev.

trdno tudi ta udarec, udana v voljo Njega, ki nas je stvaril! Tam gori se zopet vidiva potem, kjer ni ne ločitve ne solzá!“

„O, moj Milan, jaz se ne morem ločiti! Vzemi me s saboj, s tabo hočem iti kamor hočeš, le ločitve, oh, ločitve le nikar! Kaj bom počela sama, zapuščena tukaj v vednih skrbéh za tebe in tvoje mi tako drago življenje?“

„Prosim te, bodi srčna! Z mano iti ne moreš, to sama lahko veš. Išči tolažbe, ko ti bode srce v britkostih pokalo, v molitvi, pri nebeški materi! Ona le te bo potolažila, saj je sama neskončne bolečine trpela, ko je gledala umirati brez pomoči svojega jedinega sina! Le k Njej se zateci, gotovo je ne bodeš zastonj prosila!“

„Dà, moj Milan, tako hočem storiti! Molila bom za tebe, da te bo ona varovala in te zopet srečno pripeljala na moje ljubeče srce! Ali ne zabi tudi ti, da v domačem kraju le za tebe bije zvesto te ljubeče srce, ki bo noč in dan skrbelo za tebe, ki ne bo poprej mirno, dokler se ne vrneš nazaj!“

„Ne boj se, Katinka, le tebe ljubim, le tebi sem zvesto obljubil in tvoj bom na veke! Ti si

Prej bila je trgovina ovirana, ni se mogla prosto razvijati, ker se je vsakdo bal za svoje z velikim trdom pridobljene novce. Zdaj trgovina uže lepo cvete, saj pa so se tudi oskrbela zánjo uže najnujnejše potrebna sredstva, železnice so se gradile, naprave ceste ter se postavili mostovi. Po teh občilih postala je dežela celota, zdaj mogó prebivalci na varen in hiter način stopiti med seboj v zvezo. In nasledki tega se uže prikazujejo med narodom; dežele blagostanje se dviga. In ne bode mnogo let, ko bode dežela cvela, če ne popihne čez te cvetove morilen veter ter ne opali razvijajočega se cvetja. A pogubna kal propada je uže zasejana med narodom, če ne poganja morda zlo uže korenin — namreč isto zlo, o katerem tožite tudi Vi bridko v slovenski domovini, zlo, katero uničuje narod duševno in telesno, namreč žganjepitje.

Dovolite, da spregovorim danes nekaj besedij o tem zlu, kateri preti uničiti narod, če se mu ne bode takoj začetkom z radikalnimi sredstvi vlada postavila nasproti; možno je to zlo tukaj še odpraviti, ker ni še preveč zastarelo, a to le tedaj, če se bode takoj in odločno napovedala mu vojska.

Bosansko in ercegovsko prebivalstvo je zelo zmerno in z malim zadovoljno. Do l. 1878. vedelo je še malo o škodljivih učinkih žganih pijač; res da je uživalo domači slivovec, a to zmerno, v prav pičli meri. Najbolj se je žganjepitje razširilo v letu 1875 do 1878; tedaj postalo je mnogo prav navadnih žganjarjev. In ta kuga povišala se je še bolj za časa okupacijske vojske, kajti tedaj prišli so z našo armado v zasedene dežele umazani spekulanti z žganjem; tem spekulantom bilo je ležeče le na zaslužku, dobičku, kaj so se oni brigali, če pahnejo do zdaj zmerno ljudstvo v duševni in telesni prepad. Se vé da je bilo to žganje napravljeno samo iz spirita in vode. Vlada, katera je imela začetkom mnogo opraviti s pomirjevanjem, ni opazila pogubonosnega žganjepitja, ali zadržana po družih nujnejših poslih ni mogla obrniti svoje pozornosti nanj.

Koj po pomirjenji pa so se ukrenile potrebne naredbe, skušalo se je zatreti zlo v postanku. Vendar to ni šlo tako lahko, ni se dosegel ves zaželen mir in nameravan vspeh. A hvaležni moramo biti, da se je doseglo toliko. Da vlada ni takoj obrnila svoje pozornosti na žganjepitje, da bi se bila ta bolezen razširjala skozi desetletje v narodu, ne bilo bi nobenega leka več proti njej. Zdaj pa se vendar vsakdo nadeja, da se bode energičnemu postopanju vlade posrečilo, omejiti to zlo. Glavne naredbe so: Kogar najdejo varstveni organi pijanega, naloži se mu občutljiva denarna kazen ali pa se pošlje pokorit v zapor; dalje velja tudi naredba, da se za nakupovanje žganih pijač narejeni dolgovi ne morejo iztožiti.

Kakor se zdaj kaže, posrečilo se bode vladi,

moja prva ljubezen in, prisegam ti, tudi zdaj! Upajva pa, da se srečno zopet vrnem nazaj in v to svrhu obljubiva skupno: da bode prva najina pot, ko se poročiva, k blejski Mariji, v katere varstvo in krilo izročam sedaj tebe in sebe!“

„Dà, moj Milan, govoril si mi iz srca! Tudi jaz obetam in trdno zaupam na Njeno varstvo in pomoč!“

„Hvala ti srčna! Ali jaz moram iti, voznik me uže dolgo čaka! Še enkrat: bodi srčna in trdna! Misli na me, ne zabi me, in ko se zopet srečno povrnem, združila se bova za vedno! Ne solzi, moja Katinka, ostani zdrava in — z Bogom!“

„Oj, z Bogom, z Bogom, ako mora biti! Tedi srečno hodi in ne zabi svoje nesrečne Katinke!“

Še enkrat se objameta in poljubita in proč ga odpelje voz v daljavo!

Dolgo je zrla s solzečim očesom za vozom, ki jej je odpeljal njenega drazega! Kako bridko jej je bilo pri srcu, potrta gre v sobico, v kateri sta tolikokrat se srečna in vesela pogovarjala, zgrudi se pred podobo nebeške matere na koleni in v glasnem joku si olajša srce!

Ne vemo pa za to in čemu bi si z bridkimi domišljijami grenili kratko življenje.

Tako je tudi Milan s svojo nevesto živel mirno, veselo in srečno!

Dan za dnevom pa so prihajale tudi v mestece V... vznemirljive vesti o zasedanji Bosne po avstrijski armadi. Bila je to prva skrb in žalost, katero sta okusila zaročenca, ker Milan je bil še vojak brambovskega polka. Bala sta se, da bode morda tudi on moral v vojsko, da se bodeta morala ločiti! In res mu doide nekega dne povelje, da se ima nemudoma v Ljubljani s svojim polkom združiti.

Kako bridko jima je bilo se ločiti, grenkejšega itak svet ne premore! Na prsni mu sloné ihtela je Katinka, ko se je poslavljala!

„Katinka, moje vse, kliče me dolžnost v boj za cesarja in blag namen! Ali predno grem, predno se ločiva, te prosim: bodi srčna in ne žaluj preveč v času, dokler se zopet ne vidiva. Misli na mene, ko bodem v daljini, ostani mi zvesta, me ljubeča! Tudi jaz bom v duhu vedno pri tebi bival, in ako me zadene sovražna krogla, ako se ne vrnem več nazaj, tak moli za mé! Prenašaj

rešiti narod razpada. V tem oziru je res postopanje vlade zelo koristno, vzorno.

Kar se tiče kmetijstva, je v zasadenih deželah zdaj še zelo na nizki stopinji. Temu se pač ni čuditi, ker je v narodu vendar še ostalo mnogo onega duha iz časa turškega robovanja, ko je pač obdelal zemljo le toliko, da mu je dala potrebno hrano; če je več pridelal, več je moral pročitati. V Sarajevu se je uže delj časa nameravalo ustanoviti kmetijsko družbo, katera bi bila potem skušala povzdigniti blagostan kmetovalca, a ta misel je zdaj zopet po polnem pozabljena, in kdo vé, kdaj se zopet zbudi. Poljedelstvo in živinoreja sta še zelo zanemarjena, vendar je pričakovati tudi tu vladne pomoči. In ko se povzdigne poljedelstvo in živinoreja, tedaj bodo storile zasedene dežele važen kulturni korak in postale bodo dragocen biser v avstrijskem diadem.

Razne vesti.

— (Švedska učiteljica na potovanji.) Iz Aussiga se poroča: S parobrodom, kateri je prišel včeraj dné 25. junija t. l. iz Tešena tu sim, pripeljal se je mlad, okusno oblečen gospod, kateri je imel s seboj dva mala kovčega; nastanil se je v prvem hotelu. Elegantni mladi gospod je nemščino le slabo govoril, a tem bolje francoščino, angleščino in švedščino. Da si se je mladi gospod obnašal zelo spretno, se mu je vendar videla nekaka bojazen, tesnoba; vzbudil je sum, osebito ker tudi ni imel potnih pisem. Prišla je policija ter zahtevala od njega pojasnil o njegovi osebi; po dolgem obotavljanju je naznanil, da je ženska ter nastavljena kot učiteljica v Kalmaru. Pri vizitaciji kovčega našli so potno torbo, v kateri je bilo 1500 mark. Vprašali so telegrafično magistrat v Kalmaru o tej osebi in dobili so takoj odgovor: „Alma L., učiteljica v Kalmaru, hči visokospošтованиh starišev, potuje skozi Draždane, Prag in Dunaj v Florenco in ima s seboj 1400 kron denarja.“ — Kdo je bil srečnejši nego Alma, ko je došel ta odgovor iz Kalmara. Povedala je, da možko obleko nosi samo zaradi tega, da more bolj neovirano potovati. Popoldne odpeljal se je vitki gospodič v Prago, kjer misli nekaj dni ostati, potem pa skozi Dunaj dalje potovati v Florenco.

— (Nebo fotografovano.) Ko se je pariškemu fotografu Henryju posrečilo, napraviti vsem zahtevam astronomov ugačajoč aparat, sklenilo je ravnateljstvo pariške zvezdarne, fotografovati s tem aparatom nebesni oblok. Vršilo se je uže več poskusov s tem aparatom, in prav dobro se je obnesel. Po jedni uri bil je fotografovan jeden del neba, na katerem je bilo videti 2790 zvezd od prve do štirinajste velikosti. Če bi bil aparat delj časa delal, videle bi se bile najbrže tudi zvezde petnajste velikosti. Ta fotografovan del je 41000 del vsega nebnega obloka. Če se vzame, da so po vsem nebesu zvezde jednako razdeljene, se more sklepati, da je na vsem nebesu 22 $\frac{1}{3}$ milijonov zvezd od prve do štirinajste vrste.

Dolgo je klečala in ko vstane so slednji žarki zahajajočega solnca obsevali vrhunec gorá. Še enkrat se ozre proti strani, na katero je odšel nje dragi, svitile solze zaleskečejo jej v očesih in globoko izdihne: „Bog s tabo, moj Milan, na vseh tvojih potih!“ — — — — —

IV.

Veseli hrup vladal je v Gradiški, kjer so slovenski polki pod vodstvom princa Wirtemberga čakali povelja, da prekoračijo mejo! Videti je bilo, kakor bi šli na ženitovanje, a ne v krvavi boj z vstaši! Na vzhodni strani tabora sedel je mlad brambovec pred šotorom in gledal v daljavo! Kake misli se mu pač podijo po glavi? Gotovo je zapustil v domačem kraju bitje, katero mu je drago in sedaj so morda misli pri njem! Svitalia solza utrne se mu iz očesa ali strese se, kakor bi hotel te misli otestiti in vstane. Nasproti mu pride njegov prijatelj, ki je služil pri istem polku, da pri eni in isti kompaniji. Bila je visoka, močna oseba, zagorelega obraza z mogočno temno brado. „Kaj, brate, si zopet tako otožen? Pusti vse žale misli in domišljije, katere ti itak nič ne po-

Domače stvari.

— (Starišem in varuhom gluhozemelj in slepih otrok.) C. kr. deželna vlada za Kranjsko razpisuje eno mesto grofinje Stubenbergove in dve mesti Fran Holdheimove ustanove za gluhozeme v c. kr. deželni odgojilnici v Lincu. Sprejemajo se otroci od 7. do 12. leta starosti. Stariši ali njihovi namestniki, ki hočejo za svoje otroke ali varovance prositi za sprejem, naj prošnje, katerim treba priložiti krstne liste, spričalo o stavljenih kozáh, ubožne liste in po farnem uradu podpisana ter po c. kr. okrajnem zdravniku potrjena zdravniška spričala o otrokovi izobrazljivosti in njegovem zdravju, izročé pri dotičnem c. kr. okrajnem glavarstvu, v Ljubljani pri mestnem magistratu do 25. julija t. l. Enako je razpisanih več mest baron Karol Flödnigove ustanove za slepe v odgojilnici v Lincu. — Sprejemajo se otroci tudi v starosti od 7ega do 12. leta. Stariši ali njih namestniki, ki hočejo za svoje otroke ali varovance prositi, morajo prošnje, katerim naj priložijo krstni list, spričevalo o stavljenih kozáh in ubožni list, potem zdravnikovo spričevalo o otrokovem zdravju in o njegovi izobrazljivosti, po dotičnem okrajnem glavarstvu, v Ljubljani pa po mestnem magistratu do 25. julija t. l. podati c. kr. deželni vladi

— (Na tukajšnjem gimnaziji) pričeli se bodo ustni zrelostni izpiti prihodnji ponedeljek, dné 6. julija.

— (Na tukajšnji realki) vršili so se predvčeranjim ustni zrelostni izpiti. Izpit delalo je sedem učencev; pet dobilo jih je spričevalo zrelosti, dva morala bosta ponavljati čez dva meseca izpit iz jednega predmeta.

— (Nova okr. cesta iz Žirov v Logatec.) Dnó 13. t. m. prične se ogled za določitev črte novi okrajni cesti iz Žirov v Logatec. Ogleda udeležili se bodo razen interesentov cestnih odborov politične oblasti tudi gospodje deželni poslanci dr. Samec, Faber in M. Lavrenčič.

— (Imenovanja na Primorskem.) Začasni zdravnik dr. Avg. Hausenbichler imenovan je koncipistom pri c. kr. namestništvu in praktikant Anton Mahkovec koncipistom pri policijskem vodstvu v Trstu.

— (Petdesetletnica.) Iz Vipave se poroča: Dnó 7. julija, to je v torek, obhajal bode prečastiti gospod Josip Nakus, duhovni svetnik in župnik na Planini pri Vipavi, ravno tamkaj slovesno 50letnico tamošnjega svojega službovanja. Priprave za to izvršujejo se izredne. Občinski zastop imenoval ga je planinskim „častnim občanom“.

— (Strela ubila.) Iz krškega okraja se nam poroča: Dnó 27. junija nabirala je med 6. in 7. uro zvečer sedemtridesetletna Ana Horšel iz Boršta, občina Cerkljé, črešnje na nekem črešnjem drevesu. Med tem pridrví nevihta, strela udari v črešnjo in zadene tudi njo, tako da je bila takoj mrtva.

magajo. Vojska bode kmalu končana in potem se bodeš vesel zopet povrnil k svoji nevesti! Sedaj pa srčnost, ker ravno sem zvelel, da imamo jutri prekoračiti Savo in stopiti na žalibog! sovražna bratska tla!“

„Hvala ti, Janko, za tvoje besede, srečen sem, ko imam tako udanega prijatelja na svoji strani! Tudi jaz upam, da se kmalu povrnemo, ali kar ne morem se znebiti misli, da nikdar več ne bom videl domačih hribov!“

„Proč tako črne misli, Milan, ne bodi tako malosrčen in poglej, kako se drugi vojaki veselí iti v boj, akoravno je večina morala zapustiti ženo in svojo deco!“

„Prav imaš, Janko, in ako ti drago, pojdi malo z mano! Jaz hočem še poprej svoji Katinki pisati, predno stopim na sovražna tla, saj ne vem, kedaj mi bo potem možno.“

„Pojdiva torej, tudi jaz imam še nekoliko opravil.“

Počasi sta korakala po taboru v svoje stanjšče.

(Dalje prihodnjič.)

— (Nesreča.) Predvčeranjim zvečer povezavala sta na južnem kolodvoru z verigami hlode na vozu Ivan Inglič iz Štefanove Vasi in Ignacij Berdajs iz Ljubljane. Pri tem vtrga se veriga, hlodi zvalé se z voza, in sicer tako nesrečno, da je Ingliču zdrobilo obe nogi, Berdajsa pa drugače hudó poškodovalo. Oba so prenesli v bólnico.

— (Potres.) Iz Št. Petra pri Koprivnici na dóljenjem Štajerskem bil je dné 29. junija ob 11. uri po noči močan potres, kateri se je potem zopet ponovil drugi dan ob 8. uri in ob 11. uri dopoldné. Pri vseh teh potresih čulo se je podzemeljsko bobnenje. Prvi potres je bil tako močan, da so ljudje prestrašeni bežali iz hiš na prosto.

— (Ponarejalci kovanega denarja.) Iz Trsta se poroča: Dnó 30. junija m. m. posrečilo se je policiji zasačiti družbo ponarejalcev kovanega denarja. Našli so več strojev in druge priprave za ponarejanje. Glava tem ponarejalcem je nek črkostavec, katerega so včeraj zaprli. Podrobnosti o preiskavi še niso znane.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Vremenski pregled za mesec junij 1885.

(Sestavljen na podlagi brzjav. poročil osr. vrem. zavoda na Dunaji F. S.)

Temeljno spoznanje denašnje meteorologije je, da so vladarji vremenu v zmernem in toplem pasu ciklone in anticiklone, krajevne razmere pa da vplivajo v drugi vrsti na vremenski značaj.

Beseda ciklona pomenja zračno gibanje, ki se vrši v ozemlju nizkega barometerskega stanja. Središče njegovo je barometerski minimum, proti obodu pa se zračni tlak viša. V spiralnih črtah krožijo vetrovi okolo središča in prinašajo krajem, nad kojimi vejejo, dež ali suho, toploto ali hlad. Barometrove nižine prihajajo v Evropo večidel od atlantskega morja ter se pomikajo proti Aziji. V njih jedru pada dež, in tudi na njih sprednji in desni strani, kjer vejejo južni do zahodnih vetrovi mnogokrat z viharo močjo. Na njih zadnji strani vpadajo severozahodni vetrovi, ko se barometer vzdiguje nebo se jasni, in le notrajni dežji padejo. Leva stran ciklone ima spredaj severne in vzhodnje vetrove ter lepo vreme.

V anticikloni, to je v ozemlju visokega zračnega tlaka z barometersko najvišino (b. maksimum), razprostira se večidel jasno nebo brez padavine, solnčni žarki brez zapreke vplivajo in vetrovi so nemočni.

Sledeče vrste imajo namen predočiti, kako so barometrove nižine in visine ter z njimi ciklone in anticiklone značile vreme v minolem meseci.

Spočetka junija vladal je v vremenskem oziru še njegov prednik. Uže 27. maja prikazalo se je središče nizkega barometrovega stanja nad atlantskim morjem v severo-zahodu Škotske ter je pomikale se sledeče dni preko Skandinavije proti severo-vzhodu Evrope, tako da je bilo 1. in 2. junija v sosedi Peterburga.

Najnižje proti srednji Evropi je seglo 31. maja; bili smo tedaj na deževni strani ciklone ter dobili v Ljubljani do 1. junija zjutraj 18.3 mm. dežja, v Krškem 22.4. Isti dan se je mala barometrova depresija (nižina) ustanovila nad vzhodno Ogersko, ki pa je hitro odšla. Vendar je znižala toplino in prinesla še tu in tam dežja s severo-zahodnimi vetrovi.

Pričakovati pa je bilo lepo vreme, kajti uže 30ega maja bil je pritisk zraka ob severnem robu Španije jako visok: blizu 770 mm. (ob morski gladini) in naslednje dni se je razprostiral preko Francoske, Avstrije, Podolije proti Aziji odhajajoč. Jasno nebo je prepuščalo solnčnim žarkom popolno veljavo, toplina se je po kontinentu nadnormalno povišala. Sedmi dan meseca kazal je toplomer v Krškem ob 1. uri popoldne 30° C., v Ljubljani 10. dan ob 2. uri 29° C. Isti vzrok, ki stori, da dnevna toplina ni opoldne najviša nego pozneje, učinil je, da je povprečna dnevna toplina na Kranjskem dosegla vrhunec še le 10. junija, in sicer 22° C. v Krškem in nad 21° C. v Ljubljani.

Ko je 8. junija barometrova višina oslABLJENA (765 mm.) zapuščala Evropo, blizalo se je uže ozemlje slabega vremena ob zahodu; barometer je upadal in ker je bil zrak jako razgret in soparen, nagibalo je po naših krajih na nevihte. Južni vetrovi pa so se zasukali po polnem v zahodnje, ko je ciklona od Irskega čez Angleško došla nad Dansko in so ji bile tudi slo-

venske pokrajine na desni strani. Po vsej Nemčiji in po avstrijskih planinskih deželah so bile nevihte z dežjem po nekod tudi s točo. V vzhodnjem delu Avstro-Ogerske ostalo je nebo jasno, suho in toplo. To bi bilo tudi pri nas nastopilo, ker je dotična barometrova nižina od Danskega obrnila se proti severo-vzhodu ter 12. dan meseca odšla z našega kontinenta.

Ali tačas se je nova depresija ustanovila nad južno Francosko (9. junija) ter se obrnila s kraja proti jugovzhodu, kasneje pa proti severovzhodu. Ko je imela središče nad Rumunsko (11. junija), nižali so severni vetrovi toplino, nebo se je pooblačilo ter pustilo nekaj malega dežja; v Ljubljani 2·7 mm, v Krškem 5·3 mm. V jugu in zahodu Evrope bil je sploh dež, v Rimu in Bukarestu nevihta, severni del jadranskega morja bil je razburkan.

Barometrovi višini, ki je z 9. junijem nastopila pot od zahoda Irske proti Črnemu morju, imamo se zahvaliti, da se je nebo nad vso srednjo Evropo zjasnilo. Neprestano se je toplina višati počela in dosegla je 18. dan najvišjo povprečno stopnjo (24° C). (V Ljubljani je bilo 16. dan ob 2. uri pop. 28·8° C, v Krškem 30° uže ob 1. uri popoldne.)

Početkom druge polovice meseca razdelil se je zračni tlak po Evropi precéj nepravilno. Pri nas je ostalo še toplo in pogoji za nevihte združili so se zopet nad velikim ozemljem Nemčije in skozi do avstrijskih planinskih dežel. Se vé da se je ondod svet nekoliko ohladil.

Dné 18. junija vladala je nad osrednjo Evropo barometrova nižina, došedša čez Francosko. Segala je uže do Galicije. Zahodni vetrovi, oblačno nebo, dež (v Ljubljani 28·0 mm, v Krškem 20·3 mm) ter nadaljno ohlajenje bili so posledki. Toplina je v tretjič v tem mesecu upadla, in sicer ne le pri nas, tudi po Francoskem in Nemškem.

Visoko stanje barometra ustanovilo se je 18. daleč od nas — na Španjskem, 22. dan nahajamo njegovo središče nad južno Italijo, drugi dan pa uže nad severnim robom planin; pomikalo se je nadalje proti severovzhodu ter 25. dan zapustilo Evropo.

Ob enem se je pojavila barometrova nižina pri Šetlandskih otokih ter je od ondod pomikala se proti jugovzhodu.

Nad jadranskim morjem prikazala se je 20. druga barometrova nižina, ki je do 23. prekoračila pot do krimskega poluotoka. Šla je preko Avstrije in še so nam v spominu nevihte istih dni, vihar ob jadranskem obrežji, znižanje topline in dež. (Ljubljana 68·1 mm, Krško 26·1 mm.) Toplina je po vsej srednji Evropi zeló upadla, in sicer pri nas do 14° povprečne temperature na 22. dan junija. To zmanjšanje bilo je zatorej tako zdatno, ker je bil svet uže od prejšnje ciklone (18., 19.) ohlajen.

Prej omenjena barometerska višina pa je hitro vreme zboljšala in to tem laglje, ker se je za zadnje dni meseca barom. nižina ustanovila nad Balkanom in njegovim obližjem. Pač je višina kmalu odšla, in zeló nestalne razmere zračnega tlaka so se ustanovile zunaj srednje in jugovzhodne Evrope. V centralnem delu pa so se barometerske razlike precéj poravnale, toplina se je vspela do tretjega, in sicer najvišega vrhunca v tem mesecu (30. dan 1. uri pop., v Krškem 31·0° C) in zatorej so skozi pet dnij (25. do 29.) po Avstriji in Nemčiji razsajale nevihte. Tudi Ljubljana in Krško sta ob tej priliki dobila dežja, in sicer 13·5 mm, oziroma 2·2 mm.

Danes, zadnji dan meseca, pa je uže položaj precéj spremenjen. Barom. depresiji prostirati se okoli južne Skandinavije in Francoske, barom. višina pa je daleč za Irsko. Pričakujemo tedaj pooblačenje neba, dež in znižanje topline.

Ako se še jedenkrat ozremo po minečem mesecu, opazimo, da je dnevna toplina pričela v Krškem s 15·3° C ter nehala s 24·2° C. Upadla je trikrat zeló, a ravno tolikrat se je povzdignila, in sicer vsakokrat višje. Povprečna mesečna temperatura v Krškem je 19·0° C, to je 5·2° C več kakor v maju in 0·6 nad novomeškim nomalom. Dežja je bilo v Krškem junija meseca 75·2 mm, maja meseca pa 109·5 mm. — Povprečno stanje barometra s toplinskim popravkom je 748·6. (Normale iz 14 let za Novo Mesto je 748·7.)

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 1. julija. Žrebanje posojila iz leta 1854. 130 160 212 764 803 881 942 1182 1228 1230 1257 1265 1330 1475 1480 1594 1758 1797 1861 1920 1998 2019 2082 2233 2397 2575 2738 2805 2822 2847 2982 3039 3121 3193 3265 3304 3310 3371 3372 3497 3551 3676 3751 3906.

Gradec, 1. julija. Nadvojvoda Viljem prisel je sim ogledovat vojake.

Sarajevo, 1. julija. Tukajšnji pravoslavni metropolit Sava Kosanič je odstopil.

Frankobrod, 1. julija. Lieske, morilec policijskega svetovalca Rumpffa, obsojen je bil v smrt.

London, 1. julija. Manners govoril je včeraj v Meltonmowbrayju ter dejal, da je naloga vlade, napraviti red v Egiptu ter ugodno rešiti afgansko vprašanje. Danes se snide kabinetni svet.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 2. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82·60
„ „ „ srebri	83·40
Zlata renta	108·75
5% avstr. renta	99·55
Delnice narodne banke	861·—
Kreditne delnice	286·75
London 10 lir sterling	124·20
20 frankov	9·84 ³
Cekini c. kr.	5·88
100 drž. mark	61·05

Umrli so:

Dné 30. junija. Ludovik Salocher, delavčev sin, 10 mesecev, Poljanska cesta št. 18, davica.

Dné 1. julija. Ana Kosec, delavčeva hči, 11 mes., Karlovska cesta št. 20, Bronchitis capillaris. — Jovana Križmanič, c. kr. davkarja vdova, 80 l., Rožne ulice št. 11, opešanje.

Tržne cene.

V Ljubljani 1. julija.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 80 kr., domače 7 gld. 15 kr.; reš 5 gld. 85 kr.; ječmen 4 gld. 87 kr.; oves 3 gld. 36 kr.; ajda 5 gld. 4 kr.; proso 5 gld. 85 kr.; turšica 5 gld. 50 kr.; 100 kilogramov krompirja 4 gld. — kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 82 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2³/₄ kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 56 kr., svinjsko 66 kr., drobniško po 38 kr., — Piške po 30 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 51 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 20 kr.; mehkih 5 gld. — kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
1. julija	7. zjutraj	732·32	17·6	s. sl.	obl.	3·00
	2. pop.	733·92	18·3	jzpd. sl.	»	dež
	9. zvečer	734·20	16·8	bzv.	p. js.	

Marijinceljske kapljice za želodec

izborno učinkujoče sredstvo pri vseh želodečnih boleznih

prave prodajati v Ljubljani le lekarni gosp. G. Piccoli-ja na Dunajski cesti in Josip Svobode na Prešernovem trgu; v Kranju: lekarničar K. Šavnik; v Kameniku: lekarničar J. Močnik; v Ajdovščini: lekarničar Mih. Guglielmo; v Novem Mestu: lekarničarja: Dom. Rizzoli in Jos. Bergmann; v Gorici: lekarničar Anton Leban; v Sežani: lekarničar F. Ričel; v Radovljici: lekarničar A. Roblek; v Črnomlju: lekarničar Ivan Blažek; v Celju: lekarničar J. Kupferschmied; v Škofji Loki: lekarničar C. Fabjani.

Jedna steklenica z rabilnim navodom velja 35 kr.

Razpošiljavno osredje: (73) 52-8 Lekarna »pri angelju varuhu«, O. Brady, Kromeriz (Kremsier).

Prevzetje kavarne.

Mojim čestitim znancem in slavnemu p. n. občinstvu s tem oznanjam, da sem danes prevzel tukajšnjo

kavarno „Europa“

na svoj lastni račun.

Zahvaljujoč se navkljudneje za meni kot nadmarkérju v Valvazorjevi kavarni toliko let izkazano zaupanje, prosim i v prihodnje mi ono v lastni kavarni blagovoljno ohraniti, zagotavljaajo, da se bom gotovo potrudil, s pozorno in vestno postrežbo gledé izborne kave in najboljših likvorov ustrezati v tem oziru vsem ná-me stavljenim zahtevam.

Najvdaneje vabeč k prav mnogobrojnemu obisku, ostajem z odličnim spoštovanjem

(110)

Andrej Bautz.

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčič-eve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navodu (58) 10

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), ulesa, bolezni scála in v mehurji, polucije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dóbi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariahilferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popoldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravlila. Honorar primeren.

Štajerski deželni zdravilni zavod

Rogatec - Slatina

na Spodnjem Štajerskem

postaja južne železnice: Poličane.

Znamenita kislina trpke (glavberjeve) soli, jeklene kopelji, zdravljenje z mrzlo vodo in mlekom. Indikacija: Obolenja prebavljivih organov. — Komfortabelni nastanek.

Sezona od majnika do meseca oktobra.

Obrazci in naročbe na stanovanja so pri ravnateljstvu. (46) 10—10

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1 : 75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, prilepjeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.